

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Пелагия Михайлова Терзийска

на представените материали за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” по област на висше образование 1. Педагогически науки; професионално направление 1.2. Педагогика

Конкурсът е обявен за нуждите на НБУ – факултет ФДЕНО, департамент „Чужди езици и култури“ и е публикуван в ДВ брой 69, от 16.08.2024 г.

Кандидат: Гл. ас. д-р Христо Чукурлиев

Настоящото становище е изготвено на основание заповед № 3-РК-5/04.10.2024 г. на Ректора на НБУ, както и на решение на научното жури по процедурата.

В конкурса за „доцент на ½ щат” единствен кандидат е гл. ас. д-р Христо Чукурлиев.

Процедурите по хода на конкурса са в съответствие със ППЗРАСРБ и изискванията на Нов български университет за развитие на академичния състав в Университета. Кандидатът гл. ас. д-р Христо Чукурлиев е изпълнил минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и допълнителните университетски изисквания.

Кратки биографични данни за кандидата

От представеното в творческата автобиография на гл. ас. д-р Христо Чукурлиев се вижда, че той работи в НБУ от 2002 г. като директор на Магистърски факултет. В периода 2010 - 2018 г. е директор на Факултета за дистанционно, електронно и продължаващо обучение, от 2018 г. е директор на Централната университетска администрация на НБУ. От 1 март 2019 г. е щатен преподавател към Факултета за дистанционно, електронно и надграждащо обучение, след успешна защита на дисертационен труд през 2018 г. Член е на секцията по Педагогика в Департамент „Чужди езици и култури“.

Ръководител е на ПРОЕКТ BG051PO001-4.3.04 - 0037 „Подобряване на качеството на дистанционното обучение на Центъра за дистанционно и електронно обучение към Нов български университет". Освен активната дейност за внедряване на единно електронно обучение в НБУ, усъвършенстване на платформата за електронно обучение MOODLE и обучение на преподаватели за ползването ѝ, от 2010 до 2014 г. гл. ас. д-р Чукурлиев внедрява модел за управление на ДФО, който функционира с малки изменения и до днес.

В тази област са и докладите му, които подготвя и представя при участие в научни форуми в периода 2014-2023 година.

Следвайки пътя си на непрекъснато развитие, на експертна и преподавателска дейност гл. ас. д-р Чукурлиев се изгражда като специалист със значими професионални компетентности в сферата на моделите за управление, на дигиталните технологии, процесите на дигитализация, трансформацията на методите и формите на преподаване.

II. Описание на научните трудове

В конкурса за заемане на академичната длъжност “доцент“ гл. ас. д-р Чукурлиев участва с **18 публикации** включващи: **1 Монография** - хабилитационен труд; **1 монография**, която не е представена като основен хабилитационен труд; **2 статии** в **реферирани издания**, една от които под печат; **14 статии и доклади** в **нереферирани издания** с научно рецензиране или в редактирани колективни томове, 2 от които в съавторство.

Гл. ас. д-р Чукурлиев участва в **3 национални проекта** и е **ръководител на 3**. Участва и в **2 международни проекта**.

Член е на НЦДО. Участва в борда/управителния съвет на НЦДО и на УниАрт на НБУ.

Анализ на хабилитационния труд.

В конкурса за доцент гл. ас. д-р Чукурлиев участва с монография на тема „Еволюция на университетското образование“ (под печат в НБУ).

Трудът е конструиран върху цялостно изследване на тенденциите на развитие на висшето образование, на трансформацията му към дигитална среда, към удовлетворяване на изискванията на новите поколения студенти.

Представят се ясно проблемите и предизвикателствата, които са провокирани от дигиталния преход и налагащи трансформация на ролята на преподавателя от носител на знанието към медиатор.

Монографията е структурирана логически в четири глави. В първите две глави вниманието се насочва към историческото развитие на университетите до XXI век и измеренията на дигитализацията с акцент върху изискванията, които предявява към висшето образование днес. Анализът на данните от сферата на висшето образование и

научните изследвания дават основание на автора да подчертае, че трансформацията на университетите към дигитална среда вече е факт и ролята на преподавателят е да се адаптира към нея. За да бъде тази адаптация целенасочена е необходима ясна стратегия и конкретна цел. Налага се задължително университетите да преразгледат връзката между студенти и преподаватели, за да се съобразят с новата информационна реалност - дигитализирането на информационните носители и бързият, често неконтролируем достъп до информация.

Трета глава представя проведеното авторско проучване, разглеждащо връзката между университет и професия през перспективите на студенти и преподаватели от НБУ. Анкетата включва над 150 преподаватели и 700 студенти, което позволява сравнение на мненията на тези ключови участници в процеса на висшето образование.

В четвъртата глава се разглеждат основни предизвикателства пред университета на бъдещето, тъй като често интересите на трите основни страни – студенти, преподаватели и работодатели – са различни. Анализират се характеристиките на новите поколения с акцент върху теми като информация, фалшиви новини, свободно време и приложимост на наученото. Представен е и профилът на университетския преподавател и компетенциите, които се търсят в новите професионални направления.

Скоростното развитие на дигиталните технологии улеснява съхраняването и преноса на данни в глобален мащаб, което прави знанието достъпно за всички и демократизира достъпа до информация. Въпреки това, заедно с демократизацията на знанието възникват и нови предизвикателства – необходимостта да се проверява достоверността, релевантността и автентичността на информацията, която всеки може лесно да достигне. Тези умения за анализ и проверка на информацията стават основни за новото поколение студенти, заедно с развитието на механизми за откриване на вярна и полезна информация.

Фокусът на изследването е върху разработването на нови методи на преподаване, насочени към усвояване на знания и умения от студентите адекватни на променящата се динамично външна и новите професии, възникващи вследствие на дигиталната трансформация.

Ретроспективният преглед на концептуалните основи на университетското образование и анализирането на класическите форми и методи на обучение дават

основание на автора на монографията да представи аргументирано съвременни форми и методи на обучение, отговарящи на предизвикателствата, пред които са изправени днес университетите и в съответствие с професиите на бъдещето.

Анализ на други научни трудове

В монографията *„Постпедагогиката - илюзия или реалност?“* се търси отговор на въпроса има ли място за постпедагогика. В процеса на изследването авторът разсъждава на какви правила и принципи е необходимо да се подчинява обучението на студентите и не са ли те тъкмо „постпедагогически, защото следват фазата на педагогиката и предхождат науката за обучение на възрастни?“ Насочва вниманието към проблемите, които Изкуственият интелект създава на университетските преподаватели и необходимостта от прилагането на нови, различни от старите норми и разбирания за правилно, прозрачно и качествено. Предлага и описва методи (ключовите елементи, които изграждат основата на тези методи), стимулиращи студентите към критично мислене и умения за решаване на проблеми, провокиращи към търсене и използване на различни източници на информация сами без препоръката на преподавател, предизвикващи тяхното въображение и креативност. Предлага „Ръководство стъпка по стъпка“, за практическо приложение на конкретния метод.

Стига до извода, че днес има нужда от постпедагогика, за да се постигне ефективно справяме с предизвикателството - да се изпълни „със съдържание университетското обучение.“

Тази проблематика се разглежда и в статията *„Четири иновативни метода на преподаване. Има ли място за постпедагогика?“*. В нея се подчертава необходимостта от нова педагогическа рамка в контекста на съвременното висше образование, повлияно от цифровите иновации и смяната на поколенията. Въвеждат се четири иновативни педагогически подхода – Описание на обект, Хуманитарна лаборатория, Венера от Слатина и Машина на времето – които служат като основа за обсъждане на „постпедагогика“. Подходите са обединени от целта да се постигнат приоритети като интердисциплинарно обучение, критично мислене и насърчаване на любопитството.

Проблемът за необходимостта от нов тип педагогика - постпедагогика се разглежда и в статията *„Навигация на промяната: Към постпедагогика в цифровата ера“*.

Насочва към нови методи, често използващи дигитални инструменти и прилагани при обучаеми, чийто профил е много различен от този, изучаван в педагогиката.

На изследване на предизвикателствата и възможностите, пред които са изправени преподавателите при обучението на поколение Z – поколение, което е израснало с интернет и е дълбоко свързано с дигиталните технологии и необходимостта от нови метода на преподаване са посветени публикациите:

- *„Преподаване на поколението Z“*. Статията подчертава необходимостта университетите да еволюират своите педагогически стратегии, за да отговорят на нуждите на поколение Z. В нея се предлага програма за обучение на преподаватели, предназначена да преодолее комуникационния разрыв между тях и студентите, като гарантира, че бъдещите методи на преподаване ще бъдат в съответствие с дигиталните реалности на съвременния свят.

- *„Как (да) преподаваш на студенти, родени в новото хилядолетие?“* Статията представя опита на Нов български университет да създаде програма за обучение на преподавателите с цел възобновяване на двупосочната комуникация между тях и студентите. Препоръчват се нови технологии, интегрирането на цифрови методики и иновативни форми на обратна връзка, насочени към преподаватели в новото хилядолетие.

- *„Оценка на адекватността на съвременните методи на обучение в университета: перспективи на студенти и преподаватели за иновативни образователни практики“* – направен е задълбочен анализ на съвременните педагогически практики в университетите, като са взети предвид гледните точки преподаватели и студенти. Подчертава се потребността от се насочване на университетите към модел, който приоритизира практическото участие и сътрудничеството в решаването на сложни, реални проблеми.

- Въвеждането на подкаста като допълнително средство в процеса на обучение се разглежда в статията *„Подкаст – кога, ако не сега?“*. Представен е конкретен пример за стартиране на подкаст с участници преподаватели и студенти.

Гледната точка на студентите за настоящето и бъдещето на техните професии е представена в публикациите:

- *„Дигитализацията и ефектът от Ковид19 в сферата на управлението, маркетинга, модата, финансите, комуникациите и туризма (през погледа на*

студентите). Представено е изследване на професионалните и емоционалните очаквания.

- „Професиите на бъдещето и образованието от миналото“ – подчертава се значимостта на нов тип интердисциплинарна подготовка за професиите на бъдещето.

Докладът „Критичното мислене като цел на висшето образование от Сократ до ChatGPT“ проследява отношението към критичното мислене като умение, от една страна и като качество от друга в институциите свързани с висшето образование през вековете.

Вижданията на автора за пътя, по който дигиталната трансформация на висшето образование трябва да продължи са представени в статията „Обратната връзка от преподаватели и студенти за процеса на обучение в пандемична ситуация“. Важността на образованието за развиването на предприемчивост и адаптация към новите реалности, както и необходимостта от критично мислене в разбирането и прилагането на технологиите изразява в доклада „Дигиталните дрехи на блокчейн технологиите“.

Вниманието към свързането на доброволчеството с висшето образование се насочва в доклада „Създаване на преносими умения чрез доброволчество: опитът на НБУ“. Разкриването на концепцията, историческото развитие и внедряването на доброволчеството провокират към култивиране на преносими умения, които са от съществено значение за личния, академичния и професионалния успех.

III. Научни приноси

На основата на представените публикации могат да се открият и обобщят научно-приложни приноси на гл. ас. д-р Христо Чукурлиев, сред които:

- Аргументирано се обосновават знанията и уменията, които студентите трябва да придобият в съответствие с новите реалности.
- На базата на анализирани компетенциите, които са необходими за професиите на бъдещето и вземайки предвид напредъкът на технологиите, глобализираният пазар на стоки, хора и услуги, както и демографските процеси гл. ас. д-р Чукурлиев конкретизира областите, в които може да се появят нови професии.
- Представят се иновативни методи на обучение (два метода на обучение, използвани в европейски университети и два авторски) за изграждане у студентите на ключови качества и умения, стоящи в основата на университетското образование.
- Внедрява модел за управление на ДФО.

Представената от кандидата справка показва общо 10 цитирания в монографии и колективни толове с научно рецензиране.

IV. Преподавателска работа

Водени 2 публични лекции от името на НБУ по покана на ВУ или престижни национални/международни организации – на заключителната конференция по проект EDUGATE – 8 юни 2023 г. и лекция в СУ на тема „Антиплагиатство и академизъм – проблеми и решения“.

Въвеждане на курса по доброволчество в НБУ. Участие в усъвършенстване на програмата - Право, политика и цивилизация.

Създадени авторски учебни материали за 10 курса в "Moodle НБУ".

Осъществена съвместна работа със студенти в 2 изследователски и/или творчески проекти.

Създадена на програма за обучение на преподавателския и административния състав на НБУ и участник като обучаем в нея. Създател и на програмата за обучение на преподавателския и административния състав на НБУ и участник като учител в нея.

VI. Препоръки

Препоръчвам да продължи все така активно научните си търсения и сподели нови научни идеи чрез последващи публикации.

VII. Заключение:

Направеният анализ и оценка на научноизследователската дейност, представените публикации и осъществяваната учебна дейност са основание да подкрепя кандидатурата на гл. ас. д-р Христо Чукурлиев за заемане на академичната длъжност „доцент” по област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика за нуждите на НБУ

Изготвил становището:

27.11. 2024 год.

проф. д-р Пелагия Терзийска